

SALUT I REPRODUCCIÓ

Doctor, torni'm a fer fèrtil

a
ara

Augmenten les operacions de vasostomia, la reversió de la cirurgia anticonceptiva d'homes, a causa de les separacions

TRINITAT GILBERT

El perfil de l'home que demana la reversió de la vasectomia, l'anomenada vasostomia, està molt definit. "Un home que es va fer la cirurgia anticonceptiva quan tenia entre 30 i 40 anys perquè no volia tenir més fills". Al cap dels anys, "ha conegut una nova parella, molt jove, amb qui ha decidit tenir-ne de nou", explica el director del servei d'andrologia de la Fundació Puigvert, Eduard Ruiz Castañer.

De fet, la parella nova acostuma a acompanyar l'home en la visita a l'andròleg i també s'està a la sala d'espera durant l'operació de la reversió, afegeix el metge andròleg Josep Maria Pomerol, director de l'Institut d'Andrologia i Medicina Sexual Iandroms.

Els mateixos especialistes asseguren que el perfil sempre ha estat el mateix des del 1984 –quan es va legalitzar l'operació anticonceptiva– fins ara. "L'única diferència és que ara les demandes de la reversió de la vasectomia estan arribant a un 5% perquè també hi ha moltes més separacions, mentre que anys enrere se situaven en un 3%", diu Eduard Ruiz Castañer. Amb dades de casos concrets, el metge Ruiz Castañer parla de 20 operacions de vasostomia a l'any, mentre que de vasectomia n'hi hauria unes 500 a l'any. Ara bé, les dues cirurgies no tenen res a veure.

La vasectomia és una operació senzilla, que consisteix a seccionar un tros (un terç de diàmetre) del conducte deferent, que és per on passen els espermatozoides procedents dels testicles per arribar a la uretra. D'aquesta manera, els espermatozoides no hi arriben. En 10 o 20 minuts, amb anestèsia local i sense necessitat de quedar-se ingressat a

l'hospital, el pacient té feta l'operació. En canvi, la vasostomia, la reversió, és una cirurgia més complexa i difícil, que acostuma a necessitar la tècnica de la microcirurgia, i que requereix entre una hora i mitja i dues hores. "La vasostomia consisteix a unir el conducte que va del testicle fins a la uretra. Si la primera operació va seccionar a prop de la uretra, la reversió tindrà més possibilitats d'èxit", subratlla el metge andròleg Josep Maria Pomerol.

Criteris per fer l'operació

Per tot plegat, els metges sempre demanen als pacients amb intenció de fer-se la vasectomia si donen la família per tancada. De fet, hi ha uns criteris d'inclusió i d'exclusió a l'hora de tirar endavant la primera cirurgia anticonceptiva. Per exemple, si té 2 fills, es considera internacionalment que té la fertilitat consumada. Si en té un però el fill té una malaltia de transmissió genètica, l'operació anticonceptiva també es tiraria endavant. En canvi, "si no té fills, no l'aconsellem mai, perquè sabem que les possibilitats de

penediment són més grans", diu Ferran Garcia, cap d'andrologia de l'Institut Marquès.

De fet, alguna vegada el metge Josep Maria Pomerol s'ha trobat el cas d'un pacient que li ha demanat la vasectomia, però abans ha volgut congelar espermatozoides. "Aquest cas reflecteix que no té clara l'operació, i llavors insisteixo molt perquè no la tiri endavant". És més, els espe-

cialistes asseguren que coneixen la psique masculina, i saben que pot quedar afectada després d'una operació anticonceptiva, perquè es poden obsessionar amb la idea que ja no poden deixar cap dona embarassada. Per això, abans de tirar-la endavant, els fan reflexionar tant com poden. —

Augment dels divorcis

El nombre de divorcis l'any 2010 va ser de 19.541, segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat), mentre que el 1998 (la data més antiga estudiada per l'Idescat) va ser de 7.864. Segons els andròlegs, el nombre de divorcis i l'augment de peticions de vasostomia (la reversió de l'operació anticonceptiva d'hommes) van molt lligats

L'embaràs no està assegurat

Un home que torna a ser fèrtil després d'una reversió de vasectomia no sempre pot deixar embarassada la seva parella.

"És molt important el temps que ha passat entre la primera operació i la segona. Si fa més de 15 anys que vam practicar la cirurgia anticonceptiva, serà més difícil que pugui tornar a deixar embarassada la parella", explica Eduard Ruiz Castañer, director del servei d'andrologia de la Fundació Puigvert. Per la seva banda, Ferran Garcia, cap d'andrologia de l'Institut Marquès, assegura que el temps ideal per practicar la reversió és de 5 anys. Com a segona condició important hi ha l'edat

de la parella. Si l'home que s'ha fet la reversió té, per exemple, 42 anys, i la parella nova, 22 anys, hi haurà bon pronòstic. "La dona ha d'estar per sota dels 35 anys, perquè hi hagi possibilitats que es quedi embarassada".

I, finalment, cal dir que "la qualitat seminal dels homes declina a partir dels 50 anys". Això no vol dir que un home amb 50 anys no pugui engendrar. Sí que ho pot fer, sempre que la dona tingui una edat molt favorable. "El mite que l'home sempre és fèrtil és fals però, tot i així, la qualitat seminal d'un home no declina amb la mateixa proporció que ho fa la producció d'òvuls en la menopausa".

I les dones?

T.G.

La cirurgia anticonceptiva de dones, la lligadura de trompes, està en desús, segons afirmen la cap de ginecologia de Salut Dona Dexeus, Alcía Ubeda, i el ginecòleg Alex Garcia-Faura, director clínic de l'Institut Marquès. I la seva reversió, encara més. Per començar, tant un tipus d'operació com l'altra són molt complexos. A més, la reversió no deixaria la trompa exactament igual, sinó que quedaria més curta i, per tant, de cara a voler tenir un embaràs natural el resultat ja seria més difícil. I encara es correria el risc de patir embarassos ectòpics (implantació de l'embaràs en una trompa).

Per continuar, han aparegut tècniques anticonceptives més eficaces i menys complexes, com ara el dispositiu introtubari Essure, una molla de titani. I, en cas que es volgués tornar a tenir un embaràs, la fecundació *in vitro* és el mètode més recomanat, perquè el tant per cent d'èxit és més elevat "per a les dones amb una cirurgia anticonceptiva prèvia".

Ara bé, hi ha una realitat que cal tenir en compte. La lligadura de trompes està coberta per les mútues, mentre que el dispositiu Essure, per exemple, no, i pot arribar a tenir un cost de 2.000 €. Per això, la Maria J., de 35 anys, va decidir fa un any fer-se la lligadura de trompes. Té una criatura de 8 anys, però per part de la seva nova parella en té dues més, de 10 i 7 anys. Per això, amb tres fills, dona la família per tancada. "A la meua parella li fa molta por entrar als quiròfans i es negava a fer-se la vasectomia. Jo sóc més valenta, i m'hi vaig decidir", afirma. La seva ginecòloga li va insistir que era jove, i va provar de dissuadir-la amb altres mètodes. "Però em sortia més car", diu la Maria.

La lligadura de trompes li va comportar quedar-se una nit ingressada, perquè la van anestesi- ar completament, i estar dos dies de repòs absolut. Una setmana abans de la intervenció, va haver de fer-se ecografies, mamografies, un electrocardiograma i proves d'anestèsia, necessària per a l'operació. Ara, però, està contenta del resultat.

D'altra banda, una pacient del ginecòleg Alex Garcia-Faura va aprofitar la cesària de les bessones que acabava de parir per fer-se la lligadura de trompes. "Amb unes bessones, tenia clar que no voldria tenir més fills", diu la dona. La seva edat, 47 anys, també la va fer decidir per la intervenció anticonceptiva. Però és que, a més, "es podia aprofitar en el mateix moment", perquè tant la cesària com la lligadura de trompes li quedaven cobertes per la mútua que té contractada. —

en breu

ESPAI

La NASA ensenya l'aurora boreal en moviment

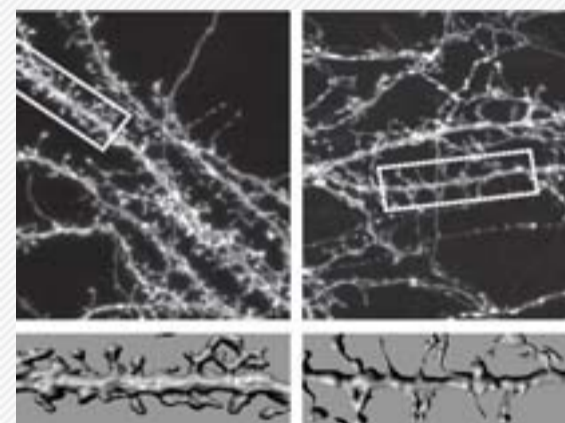

Imatge de l'aurora boreal capturada per l'Estació Espacial Internacional a sobre del Canadà. NASA

L'agència espacial nord-americana NASA va fer públiques ahir les primeres imatges en moviment de l'aurora boreal, generades a partir de centenars de fotografies capturades des de l'Estació Espacial Internacional. Les fotografies es van fer el 30 de gener, en un recorregut que s'inicia al nord de Mèxic i passa per ciutats com San Antonio, Houston, l'àrea de Dallas, Oklahoma, Kansas City i Saint Louis. L'estació espacial també passa a prop de Chicago i, a mesura que es desplaça cap al nord, es pot apreciar l'aurora boreal a sobre del Canadà. Aquest fenomen es produeix quan una injecció de massa solar topa amb els pols nord i sud de la magnetosfera terrestre, cosa que fa que una llum difusa es projecti a la ionosfera terrestre. En condicions normals, és visible entre els mesos d'octubre i març.

CIÈNCIA

Desxifren el dany neuronal de la síndrome de Down

Les neurones amb excés de DYRK1A, a la dreta, tenen una densitat més baixa d'espines dendrítiques. CRG

L'excés de la proteïna DYRK1A, que produeix el gen del mateix nom situat en el cromosoma 21, provoca una malformació de les terminacions neuronals similar a la que pateixen les persones amb síndrome de Down, segons un estudi del Centre de Regulació Genòmica (CRG). Així ho ha demostrat el grup d'investigació del CRG a través d'una anàlisi duta a terme amb ratolins transgènics, en els quals s'ha observat que quan es regula l'excés de producció d'aquesta proteïna gaudeixen d'un creixement neuronal molt similar al d'un ratolí sa. El sistema de recepció de la informació de les neurones (arbre dendrític) en els pacients amb síndrome de Down presenta una morfologia alterada. Les seves terminacions neuronals (dendrites) són més curtes i els sistemes de recepció són menys complexos.